

RP 65/2019 rd

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av avtalet mellan de nordiska länderna om ändring av överenskommelsen om gemensam nordisk arbetsmarknad för viss hälso- och sjukvårdspersonal och veterinärer samt med förslag till lagar om ändring av 3 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och 4 § i lagen om utövning av veterinäryrket

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att riksdagen godkänner avtalet mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om ändring av överenskommelsen om gemensam nordisk arbetsmarknad för viss hälso- och sjukvårdspersonal och veterinärer. Efter ändringen ska överenskommelsen heta överenskommelse om erkännande av yrkeskvalifikationer för vissa personalgrupper inom hälso- och sjukvårdsområdet och om utbyte av upplysningar om tillsyn av viss hälso- och sjukvårdspersonal mellan de nordiska länderna.

Syftet med avtalet är att eliminera överlappningen med direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer så att ordningen för erkännande enligt yrkeskvalifikationsdirektivet tillämpas på de yrken som avses i överenskommelsen.

Det avtal som föreslås bli godkänt är ett fördrag som träder i kraft första dagen i månaden efter det att alla fördragsslutande stater har meddelat det svenska utrikesdepartementet att avtalet har godkänts. I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen samt förslag till lagar om ändring av lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och lagen om utövning av veterinäryrket. Lagarna avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft, vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 BAKGRUND OCH BEREDNING	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	4
2 AVTALETS MÅLSÄTTNING.....	5
3 DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN.....	6
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	6
5 REMISSVAR.....	7
DETALJMOTIVERING	9
1 INNEHÅLL I AVTALET OM ÄNDRING AV ÖVERENSKOMMELSEN OCH FÖRHÅLLANDE TILL LAGSTIFTNINGEN I FINLAND	9
2 LAGFÖRSLAG	12
2.1 Lagen om avtalet mellan de nordiska länderna om ändring av överenskommelsen om gemensam nordisk arbetsmarknad för viss hälso- och sjukvårdspersonal och veterinärer	12
2.2 Lagen om ändring av 3 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården	13
2.3 Lagen om ändring av 4 § i lagen om utövning av veterinäryrket	13
3 IKRAFTTRÄDANDE	14
4 BIFALL AV ÅLANDS LAGTING.....	14
5 BEHOVET AV RIKSDAGENS SAMTYCKE SAMT BEHANDLINGSORDNING ..	14
5.1 Behovet av riksdagens samtycke	14
5.2 Behandlingsordning	15
LAGFÖRSLAG	16
1. Lag om avtalet mellan de nordiska länderna om ändring av överenskommelsen om gemensam nordisk arbetsmarknad för viss hälso- och sjukvårdspersonal och veterinärer.....	16
2. Lag om ändring av 3 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården	17
3. Lag om ändring av 4 § i lagen om utövning av veterinäryrket.....	18
BILAGA	20
PARALLELLEXT	20
2. Lag om ändring av 3 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården	20
3. Lag om ändring av 4 § i lagen om utövning av veterinäryrket.....	21
FÖRDRAGSTEXT	23

ALLMÄN MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Danmark, Finland, Norge, Island och Sverige har sedan den 1 januari 1994 haft en överenskommelse om gemensam nordisk arbetsmarknad för viss hälso- och sjukvårdspersonal och veterinärer (FördrS 1-2/1994). Överenskommelsen är känd som Arjeplogavtalet enligt orten för under tecknande. Överenskommelsen ändrades 1998 till följd av utbildningsreformer i olika nordiska länder (FördrS 24/2001). Överenskommelsen innehåller bestämmelser om ömsesidigt erkännande av rätten att utöva yrke och om utbyte av upplysningar om tillsyn mellan de nordiska länderna. I bilagorna 1-2 till överenskommelsen anges de yrkesgrupper för vilka rätt att utöva yrke kan beviljas en nordisk medborgare direkt med stöd av den rätt att utöva yrke som beviljats i ett annat nordiskt land.

Syftet med överenskommelsen är att främja fri rörlighet för yrkesutbildade personer mellan de nordiska länderna. Överenskommelsen gäller följande yrken inom hälso- och sjukvården: läkare, tandläkare, sjukskötare, provisorer, fysioterapeuter, ergoterapeuter, barnmorskor, hälsovårdare, optiker, psykologer, farmaceuter, röntgenskötare, mentalvårdare, tandhygienister/munhygienister, tandskötare, tandtekniker, primärskötare, närvårdare, kiropraktorer, laboratorieskötare, talterapeuter och fotvårdare. Dessutom gäller överenskommelsen veterinäryrket. Utbildningarna för ovannämnda yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och veterinärer har i de nordiska länderna ansetts vara i den mån enhetliga att rätt att utöva dessa yrken kan beviljas direkt med stöd av den rätt att utöva yrket som beviljats i ett annat nordiskt land. När överenskommelsen utarbetades godkändes utbildningarna mellan de nordiska länderna. På basis av överenskommelsen kan en examen som avlagts av en medborgare i ett nordiskt land inte jämföras med en motsvarande finländsk examen, utan Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och i fråga om veterinärer Livsmedelsverket beviljar rätt att utöva yrket direkt med stöd av ett godkännande i ett annat nordiskt land.

Ändringen av överenskommelsen grundar sig på överlappningen med Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer (nedan yrkeskvalifikationsdirektivet). Yrkeskvalifikationsdirektivet tillämpas i Danmark, Finland och Sverige samt EES-staterna Island och Norge. Direktivet tillämpas även på Åland som inte har någon självständig behörighet i frågor som gäller erkännande av yrkeskvalifikationer enligt överenskommelsen. Däremot tillämpas yrkeskvalifikationsdirektivet inte i de danska självstyrande områdena Färöarna och Grönland, så avtalet om ändring av överenskommelsen innehåller bestämmelser som överensstämmer med direktivet om ömsesidigt erkännande av yrkeskvalifikationer i fråga om vissa yrkesutbildade personer som utbildats på Färöarna eller på Grönland.

I yrkeskvalifikationsdirektivet har de regler fastställts enligt vilka en medlemsstat som kräver bestämda yrkeskvalifikationer för tillträde till eller utövande av ett reglerat yrke inom sitt territorium (mottagande medlemsstat) för tillträde till och utövandet av detta yrke ska erkänna sådana yrkeskvalifikationer som förvärvats i en eller flera andra medlemsstater och som ger innehavaren av dessa kvalifikationer rätt att där utöva yrket. Efter ändringen av överenskommelsen ska ordningen för erkännande enligt yrkeskvalifikationsdirektivet tillämpas på de yrken som omfattas av avtalets tillämpningsområde. Yrkeskvalifikationsdirektivet har genomförts nationellt genom lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1384/2015). Bestämmelser som till följd av yrkeskvalifikationsdirektivet behövs i fråga om yrkesutbildade personer inom hälso-

och sjukvården har tagits in i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) och i fråga om veterinärer i lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000).

Artikel 56a i yrkeskvalifikationsdirektivet förpliktar medlemsstaterna att genom den elektroniska varningsmekanismen (IMI), som förvaltas av Europeiska kommissionen, meddela de behöriga myndigheterna i alla andra medlemsstater om en yrkesutövare vars utövande av yrkesverksamhet har begränsats eller förbjudits. Vid sidan av yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården hör veterinärer till de yrkesgrupper i fråga om vilka begränsningar och förbud ska meddelas. Syftet med varningsmekanismen är att säkerställa patientsäkerheten och förbättra möjligheterna för de behöriga myndigheterna att i tid ingripa i verksamhet som äventyrar patientsäkerheten. Skyldigheten att införa varningsmekanismen ingår i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU av den 20 november 2013 om ändring av yrkeskvalifikationsdirektivet. Samtidigt ändrades Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1024/2012 om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden. Alla de nordiska länderna har genomfört ändringen av yrkeskvalifikationsdirektivet och infört IMI-mekanismen. Bestämmelser om varningsmekanismen togs in i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården genom lag 1659/2015 och i lagen om utövning av veterinäryrket genom lag 1499/2015. Med beaktande av rörligheten för yrkesutbildade personer samt patientsäkerheten och eftersom endast vissa uppgifter kan meddelas via IMI-mekanismen, ansåg de nordiska länderna att det är viktigt att överenskommelsen fortsättningsvis innehåller preciserande bestämmelser om utbyte av upplysningar.

1.2 Beredning

Beredningen av avtalet

Den under Nordiska ministerrådet underställda ämbetsmannakommittén för social- och hälsopolitik (ÅK-S) föreslog 2013 att den mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige 1993 ingångna överenskommelsen om gemensam nordisk arbetsmarknad för viss hälso- och sjukvårdspersonal och veterinärer (Arjeplogavtalet) ska upphävas bl.a. på grund av överlappningen med yrkeskvalifikationsdirektivet. Yrkeskvalifikationsdirektivet tillämpas i Finland, Sverige och Danmark samt i EES-staterna Island och Norge. Direktivet tillämpas även i landskapet Åland som inte har någon självständig behörighet i frågor som gäller erkännande av yrkeskvalifikationer och som omfattas av överenskommelsen. De danska självstyrande områdena Färöarna och Grönland omfattas inte av tillämpningsområdet för direktivet.

Nordiska rådets ministerråd för social- och hälsopolitik (MR-S) behandlade en eventuell upphävning av överenskommelsen vid sitt sammanträde den 16 oktober 2014. MR-S ansåg att innan beslut fattas om upphävande av överenskommelsen, ska ämbetsmannakommittén utarbeta ett förslag om hur utbytet av upplysningar ska ordnas och hur Färöarnas och Grönlands särskilda behov kan beaktas. ÅK-S föreslog att överenskommelsen inte ska upphävas utan att man i stället ska bereda ett avtal om ändring av överenskommelsen där det fastställs att yrkeskvalifikationsdirektivet tillämpas i första hand och att ordningen för erkännande av yrkeskvalifikationer enligt direktivet utvidgas så att den också gäller Färöarna och Grönland. Vid sitt sammanträde den 9 september 2015 godkände MR-S det tillvägagångssätt som hade föreslagits av ÅK-S.

MR-S beslutade vid sitt sammanträde den 27 april 2016 att ÅK-S och dess arbetsgrupp (NGH, Nordiska gruppen för hälsopersonal) ska fortsätta utreda principerna för det ömsesidiga utbytet av upplysningar om tillsyn. MR-S beslutade vid sitt sammanträde den 30 november 2017 om

ett förslag enligt vilket överenskommelsen ska utökas med bestämmelser om utbyte av upplysningar om tillsyn av hälso- och sjukvårdspersonal.

Texten i avtalet om ändring av överenskommelsen har godkänts av Nordiska ministerrådets ämbetsmannakommitté för social- och hälsopolitik (ÅK-S) genom ett skriftligt förfarande 29.10–5.11.2018 och av nordiska ministerrådet för social- och hälsopolitik (MR-S) genom ett skriftligt förfarande 7–21.11.2018. Avtalet om ändring av överenskommelsen undertecknades i Stockholm den 11 december 2018.

Beredningen på nationell nivå

Den nationella beredning som föregått godkännandet av avtalet om ändring av överenskommelsen har skett vid social- och hälsovårdsministeriet i samarbete med jord- och skogsbruksministeriet, utrikesministeriet och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården.

Genom ett brev av den 28 augusti 2018 bad social- och hälsovårdsministeriet om yttrande om huruvida det är ändamålsenligt att underteckna avtalet om ändring av överenskommelsen. Begäran om yttrande sändes till de centrala ministerierna undervisnings- och kulturministeriet, jord- och skogsbruksministeriet och justitieministeriet samt Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Livsmedelssäkerhetsverket (nuvarande Livsmedelsverket), Ålands landskapsregering samt verksamhetsenheter och arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer inom social- och hälsovården. Allmänt taget understödde remissinstanserna avtalet om ändring av överenskommelsen av den anledningen att överenskommelsen och yrkeskvalifikationsdirektivet överlappar varandra.

Även Ålands landskapsregering ansåg att avtalet om ändring av överenskommelsen var ändamålsenligt och bedömde att avtalet inte kräver några särskilda åtgärder i landskapet.

2 Avtalets målsättning

Syftet med avtalet om ändring av överenskommelsen är att förtydliga ordningen för erkännande av yrkeskvalifikationer så att överlappningen mellan överenskommelsen och yrkeskvalifikationsdirektivet elimineras. I avtalet konstateras att yrkeskvalifikationsdirektivet ska tillämpas i första hand. Dessutom utsträcks ordningen för erkännande av yrkeskvalifikationer enligt överenskommelsen så att den endast gäller Färöarna och Grönland på vilka yrkeskvalifikationsdirektivet inte tillämpas. För Färöarna och Grönlands del avgränsas överenskommelsen så att den endast gäller följande yrken inom hälso- och sjukvården: sjuksköterskor, undersköterskor och skötare i psykiatrisk vård och omsorg samt vårdbiträden som är utbildade inom de självstyrande områdena.

Avtalet om ändring av överenskommelsen innehåller dessutom sådana närmare bestämmelser om utbyte av upplysningar om tillsyn som enligt de fördragsslutande staterna anses vara viktiga och som tillämpas på yrkesutövare på hälso- och sjukvårdsområdet som har legitimation eller motsvarande behörighetsbevis i någon av de fördragsslutande staterna, Färöarna eller Grönland.

Veterinärer ska inte längre omfattas av tillämpningsområdet för överenskommelsen.

3 De viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås det att riksdagen godkänner avtalet mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om ändring av överenskommelsen om gemensam nordisk arbetsmarknad för viss hälso- och sjukvårdspersonal och veterinärer.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen och förslag till lagar om ändring av 3 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och 4 § i lagen om utövning av veterinäryrket.

4 Propositionens konsekvenser

Det automatiska erkännandet av yrkeskvalifikationer enligt yrkeskvalifikationsdirektivet innebär att det som villkor för legitimation inte kan ställas andra krav som har samband med yrkeskvalifikationer än de i direktivet avsedda examens- eller andra behörighetsbevis som beviljats av den andra staten.

Av de yrken som omfattas av tillämpningsområdet för överenskommelsen är det läkare, tandläkare, provisorer, sjukskötare och barnmorskor samt veterinärer som omfattas av det automatiska erkännandet. Enligt 6 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården beviljas den som är medborgare i en EU- eller EES-stat och som har avlagt grundexamen för läkare eller tandläkare i någon annan EU- eller EES-stat än Finland av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården på ansökan med stöd av principen om automatiskt erkännande rätt att i Finland utöva läkar- eller tandläkaryrket som legitimerad yrkesutbildad person. Personer som förvärvat yrkeskvalifikationer som provisor, sjukskötare och barnmorska beviljas enligt 7 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården automatiskt med stöd av principen om automatiskt erkännande rätt att vara verksamma som yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. En motsvarande bestämmelse för veterinärer finns i 4 § i lagen om utövning av veterinäryrket. Rätt att vara verksam som legitimerad veterinär beviljar enligt den paragrafen Livsmedelssäkerhetsverket (fr.o.m. 1.1.2019 Livsmedelsverket) på ansökan sådana medborgare i EU- eller EES-stater som i någon annan EU- eller EES-stat än Finland har förvärvat i Europeiska gemenskapens lagstiftning eller i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet avsedd veterinärkompetens och dessutom avgett i 3 § i den lagen avsedd veterinärförsäkrans.

Enligt yrkeskvalifikationsdirektivet beviljas rätt att utöva ett yrke enligt principen om automatiskt erkännande på grundval av en utbildning som avlagts och ett examensbevis som erhållits i en annan EU- eller EES-stat. Arjeplogavtalet förutsätter däremot en giltig rätt att utöva yrke som beviljats av ett annat nordiskt land. Den rätt att utöva yrke som erkänns med stöd av överenskommelsen har också kunnat erhållas på basis av en utbildning som avlagts i ett tredjeland. Detta har i vissa fall kunnat medföra en fördel för dem som omfattas av överenskommelsen jämfört med dem som omfattas ordningen för erkännande enligt direktivet. Efter att överenskommelsen ändrats ska rätt att utöva yrke i fråga om de yrken som omfattas av det automatiska erkännandet i fortsättningen endast beviljas med stöd av yrkeskvalifikationsdirektivet och de nationella författningarna om genomförande av direktivet. Situationen för dem som inom EU- eller EES-området utbildat sig till ett yrke som omfattas av det automatiska erkännandet ändras inte jämfört med nuläget, eftersom deras utbildning erkänns automatiskt i den andra medlemsstaten.

Andra hälso- och sjukvårdsyrken än de som omfattas av det automatiska erkännandet och som räknas upp ovan omfattas av den generella ordningen för erkännande enligt yrkeskvalifikationsdirektivet. Enligt 8 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården beviljas rätt att utöva psykolog-, farmaceut-, hälsovårdar-, fysioterapeut-, laboratorieskötar-, röntgenskötar-, munhygienist-, ergoterapeut-, optiker- eller tandteknikeryrket av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården på ansökan. Yrkesbeteckningar för yrkesutbildade personer med skyddad yrkesbeteckning räknas upp i 1 § i förordningen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (564/1994). Skyddade yrkesbeteckningar är bl.a. fotterapeut, närvårdare och kiropraktor, vilka har omfattats av det nordiska avtalet. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården beviljar på ansökan rätt att utöva de yrken som nämns i 8 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården eller rätt att använda en skyddad yrkesbeteckning. Om sökandens utbildning skiljer sig avsevärt från motsvarande utbildning i Finland, ska sökanden före rätt att utöva yrket eller rätt att använda en skyddad yrkesbeteckning beviljas utföra kompensationsåtgärder. I fråga om yrken som omfattas av den allmänna ordningen för erkännande innebär ändringen av överenskommelsen att behandlingen av legitimationsärenden och ärenden som gäller skyddade yrkesbeteckningar ändras vid Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården särskilt i situationer då man blir tvungen att besluta om kompensationsåtgärder eller be om utlåtande av läroinrättningar. Vissa nordiska examina ansågs emellertid redan när överenskommelsen utarbetades vara enhetliga, så väsentliga skillnader mellan examina förekommer nödvändigtvis inte.

I förordningen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården ströks genom den ändringsförordning (1338/2007) som trädde i kraft den 1 januari 2008 vissa yrken på grund av att utbildningarna i fråga inte längre ordnas till följd av ändringar inom utbildningssystemet. En del av de nedlagda utbildningarna ingår i dagens läge i närvårdarutbildningen. Skyddade yrkesbeteckningar före ändringen av förordningen var bl.a. hjälpskötare, primärskötare, tandskötare och mentalvårdare vilka nämns bilagan till Arjeplogavtalet. Enligt ikraftträdandebestämmelsen i förordningen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården ansågs innehavarna av de nämnda yrkesbeteckningarna fortsättningsvis vara yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och ha rätt att använda sina yrkesbeteckningar. Med stöd av Arjeplogavtalet har den som avlagt en utbildning som nämns ovan kunnat beviljas en sådan yrkesbeteckning som strukits ur förordningen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. I och med att överenskommelsen nu ändras kan dessa yrkesbeteckningar inte längre beviljas. Också andra personer som har fullgod utbildning, erfarenhet och yrkesskicklighet kan emellertid enligt 2 § 2 mom. i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården verka i uppgifter för yrkesutbildade personer med skyddad yrkesbeteckning. Även om en person inte kan beviljas rätt att använda yrkesbeteckningen för en yrkesutbildad person med skyddad yrkesbeteckning, kan personen enligt lagen i Finland arbeta i uppgifter som motsvarar utbildningen.

5 Remissvar

Social- och hälsovårdsministeriet sände utkastet till regeringsproposition på remiss den 27 juni 2019. Begäran om yttrande riktades till centrala ministerier, kommuner och samkommuner, regionförvaltningsverken, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och Livsmedelsverket samt aktörer som företräder de personalgrupper som omfattas av tillämpningsområdet för avtalet. Remissvaren skulle lämnas till ministeriet senast den 28 augusti 2019. Inom den utsatta tiden lämnades remissvar av jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket, justitieministeriet, utrikesministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, Ålands landskapsregering, HNS, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Tehy rf, Finlands närvård-

dar- och primärskötarförbund SuPer rf, Suomen Lääkäriliitto - Finlands Läkarförbund ry, Finlands Kommunförbund, KT Kommunarbetsgivarna, Norra Österbottens sjukvårdsdistrikt, social- och hälsovårdssektorn i Helsingfors stad, Hyvintiala HALI ry och Vanda stad.

Remissinstanserna ställde sig i huvudsak positiva till förslaget. Jord- och skogsbruksministeriet konstaterade i sitt yttrande att i fråga om utövandet av veterinäryrket anknyter propositionen till jord- och skogsbruksministeriets ansvarsområde och ansåg att förslaget är ändamålsenligt och kan understödjas. Ålands landskapsregering understödde i sitt utlåtande förslaget och betonade att behandlingsprocesserna för ärenden som gäller rätt att utöva yrke ska vara smidiga samt att behandlingstiderna ska vara så korta som möjligt. Tehy rf konstaterade i sitt utlåtande att ändringen av överenskommelsen kommer att öka behandlingen av ärenden som gäller legitimation och skydd av yrkesbeteckning vid Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården i de situationer där kompensationsåtgärder föreläggs eller utlåtanden begärs av läroanstalter. Det har emellertid konstaterats att utbildningarna i stor utsträckning är likartade, vilket innebär att jämförelser av utbildningarnas motsvarighet sannolikt inte i någon betydande grad fördröjer processen. Finlands närvårdar- och primärskötarförbund SuPer rf konstaterade att förbundet förstår elimineringen av överlappningar, men när det gäller dess medlemmar underlättar ändringen och övergången till den generella ordningen för erkännande inte situationen. HNS ansåg i sitt utlåtande att ändringen eliminerar överlappande reglering. HNS framförde att rekryteringsproblemen har ökat under de senaste åren och att Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och läroanstalterna i samarbete bör se till att processerna för beviljande av rätt att utöva yrke för yrkesutbildade personer som kommer från andra nordiska länder till Finland också i fortsättningen ska vara så smidiga som möjligt. Enligt Finlands läkarförbund har överenskommelsen underlättat läkararbetskraftens rörlighet mellan de nordiska länderna. För patientsäkerheten behövs det fortfarande ett avtal som säkerställer utbytet av upplysningar som är nödvändiga för att de fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland ska kunna utföra sina tillsynsuppdrag.

Justitieministeriet fäste i sitt utlåtande uppmärksamhet vid att tillämpningsområdet för avtalet om ändring av överenskommelsen utvidgas från nordiska medborgare till medborgare i EU- och EES-länder. Utrikesministeriet föreslog vissa preciseringar av teknisk natur i propositionen. Förslagen har beaktats vid den fortsatta beredningen.

DETALJMOTIVERING

1 Innehåll i avtalet om ändring av överenskommelsen och förhållande till lagstiftningen i Finland

Artikel 1

I artikel 1 fastställer de fördragsslutande staterna den ändrade lydelsen för överenskommelsens namn och ingress. Det nya namnet är överenskommelse om erkännande av yrkeskvalifikationer för vissa personalgrupper inom hälso- och sjukvårdsområdet och om utbyte av upplysningar om tillsyn av viss hälso- och sjukvårdspersonal mellan de nordiska länderna. I artikeln konstateras att alla de fördragsslutande staterna har genomfört Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer och att syftet med direktivet, liksom syftet med överenskommelsen, är att bidra till fri rörlighet för hälso- och sjukvårdspersonal. I artikeln konstateras vidare att mot bakgrund av direktivet har överenskommelsen mist sin självständiga betydelse.

I artikeln fastställs det ömsesidiga erkännandet av yrkeskvalifikationer i enlighet med yrkeskvalifikationsdirektivet i fråga om sjuksköterskor, undersköterskor och skötare i psykiatrisk vård och omsorg som är utbildade i Färöarna (*social- og sundhedsassistenter*) och för sjuksköterskor och vårdbiträden som är utbildade i Grönland (*sundhedsassistenter*) samt erkännande i Färöarna och Grönland av yrkeskvalifikationer för sjuksköterskor, undersköterskor, skötare i psykiatrisk vård och omsorg och vårdbiträden som är utbildade i någon av de fördragsslutande staterna.

Enligt artikeln behöver man genom överenskommelsen säkerställa utbytet mellan de fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland av sådana upplysningar om tillsyn av viss hälso- och sjukvårdspersonal som är nödvändiga för att de fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland ska kunna utföra sina tillsynsupdrag.

I 3 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården finns en bestämmelse om andra nordiska medborgares rätt att vara verksamma som yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården i Finland. I fråga om nordiska medborgares rätt att vara verksamma som yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården i Finland gäller enligt bestämmelsen vad som bestäms i överenskommelsen om gemensam nordisk arbetsmarknad för viss hälso- och sjukvårdspersonal och veterinärer (FördrS 1-2/1994). I fortsättningen gäller i fråga om andra nordiska medborgares rätt att vara verksamma som yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården vad som i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården föreskrivs om rätten för medborgare i EU- eller EES-stater att vara verksamma som yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården i Finland.

Veterinärer ska inte längre omfattas av tillämpningsområdet för överenskommelsen. Omnämmandet av veterinärer stryks i både namnet på överenskommelsen och i senare artiklar. I 4 § i lagen om utövning av veterinäryrket finns en hänvisning den nordiska överenskommelsen. Följaktligen föreslås det att den bestämmelsen ändras så att hänvisningen i fråga stryks.

Artikel 2

Genom artikel 2 i avtalet om ändring av överenskommelsen ändras bestämmelsen om tillämpningsområde i artikel 1 i överenskommelsen. Den nordiska överenskommelsen har tillämpats på yrkesutövare som är medborgare i någon av de fördragsslutande staterna och tillhör någon av de yrkesgrupper som nämns i bilagan till överenskommelsen. Enligt artikel 2 i avtalet om

ändring av överenskommelsen ska det ömsesidiga erkännandet enligt överenskommelsen i fortsättningen gälla endast yrkesutövare som är medborgare i någon av de fördragsslutande staterna eller ett annat EU- eller EES-land och som är utbildade till sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård, undersköterska, skötare i psykiatrisk vård och omsorg eller vårdbiträde i någon av de fördragsslutande staterna, Färöarna eller Grönland. I artikel 2 i avtalet om ändring av överenskommelsen finns en hänvisning till artiklarna 18-18c som gäller utbyte av upplysningar om hälso- och sjukvårdspersonal och som är tillämpliga vad gäller upplysningar om tillsyn av yrkesutövare på hälso- och sjukvårdsområdet som har legitimation eller motsvarande behörighetsbevis i någon av de fördragsslutande staterna, Färöarna eller Grönland.

Artikel 3

I artikel 3 i avtalet om ändring av överenskommelsen fastställs allmänna bestämmelser om erkännande av yrkeskvalifikationer i annan fördragsslutande stat, Färöarna och Grönland. I artikeln konstateras att en yrkesutövare som omfattas av artikel 1 första stycket (sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård, undersköterska, skötare i psykiatrisk vård och omsorg eller vårdbiträde) ska ha rätt till erkännande av yrkeskvalifikationer i var och en av de andra fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland i enlighet med bestämmelserna i EU-direktivet.

Artikel 4

Genom denna artikel utgår artiklarna 3-6 och 8-16 ur överenskommelsen. De artiklar som utgår innehåller närmare bestämmelser om de utbildningskrav som de fördragsslutande staterna förutsätter för olika hälso- och sjukvårdsyrken för att rätt att utöva yrket ska kunna beviljas. De artiklar som utgår är onödiga eftersom systemen för erkännande enligt yrkeskvalifikationsdirektivet blir tillämpliga.

Artikel 5

Genom denna artikel ändras artikel 17. Artikeln ändras inte i sak, men den har kompletterats med omnämningen av Färöarna och Grönland. Enligt artikeln ska den som ansöker om erkännande av yrkeskvalifikationer under åberopande av denna överenskommelse inför den fördragsslutande staten, Färöarna eller Grönland styrka att han eller hon uppfyller villkoren i överenskommelsen. Erkännande ska meddelas sökande som uppfyller villkoren i överenskommelsen och bestämmelserna i direktivet. Enligt den nya artikeln ska legitimation mot bakgrund av erkännandet inte meddelas om det föreligger omständigheter som kan medföra återkallelse av legitimationen. Enligt den nya artikeln förbinder sig de fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland att lämna varandra de upplysningar som är nödvändiga för att kunna erkänna yrkeskvalifikationer enligt överenskommelsen.

Artikel 6

Genom denna artikel ändras artikel 18 som gäller återkallande av godkännande. I den ändrade artikeln förbinder sig de fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland att underrätta varandra om alla beslut på tillsynsområdet som begränsar eller förbjuder yrkesverksamhet för hälso- och sjukvårdspersonal med legitimation eller motsvarande behörighetsbevis eller som återkallar eller fråntar dem rätten att utöva yrket. De fördragsslutande staterna ska underrätta varandra när ett beslut på tillsynsområdet löper ut eller upphävs.

Den ändrade artikeln överensstämmer med skyldigheten enligt yrkeskvalifikationsdirektivet att meddela de andra medlemsländerna om förbud och begränsningar som gäller yrkesverksamheten för yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. Enligt artikeln ska den skyldighet som anges i direktivet också gälla Färöarna och Grönland, vilka inte i övrigt omfattas av tillämpningsområdet för yrkeskvalifikationsdirektivet. I Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU av den 20 november 2013 om ändring av yrkeskvalifikationsdirektivet ingår bestämmelser om en elektronisk varningsmekanism. Enligt artikel 56a i yrkeskvalifikationsdirektivet ska de behöriga myndigheterna i en medlemsstat genom den elektroniska varningsmekanismen (IMI) meddela de behöriga myndigheterna i alla andra medlemsstater om en yrkesutövare, som omfattas av ordningen för erkännande av examina, vars utövande har begränsats eller förbjudits, även temporärt, av nationella myndigheter eller domstolar. De behöriga myndigheterna ska lämna uppgifterna som en varning genom varningsmekanismen. Enligt yrkeskvalifikationsdirektivet ska de behöriga myndigheterna i samtliga medlemsstater utan dröjsmål underlättas när ett sådant förbud eller en sådan begränsning har upphört att gälla. I Finland har ovan nämnda ändring av yrkeskvalifikationsdirektivet satts i kraft genom en ändring av lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (1659/2015).

De fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland förbinder sig att, om det är möjligt enligt nationell lagstiftning, även underrätta varandra om andra beslut på tillsynsområdet än de som nämns ovan, i den mån de har betydelse för patientsäkerheten och är nödvändiga för att de fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland ska kunna utföra sina tillsynsuppdrag. Till lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården har den 1 januari 2016 fogats en bestämmelse, 40 d §, enligt vilken Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården trots sekretessbestämmelserna har rätt att till behöriga myndigheter i EU- eller EES-stater lämna ut sådana uppgifter och utredningar som är nödvändiga för att de ska kunna sköta sina uppgifter. Enligt artikel 6 i avtalet om ändring av överenskommelsen har också Finlands behöriga myndighet rätt att av de övriga fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland i enlighet med lagstiftningen i respektive fördragsslutande stat få de uppgifter som avses i artikeln och som är viktiga med tanke på patientsäkerheten.

Under förutsättning att det är möjligt enligt nationell lagstiftning får de fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland underrätta varandra om de får kännedom om att hälso- och sjukvårdspersonal som är under utredning inför ett beslut på tillsynsområdet har rest eller avser att resa till en annan fördragsslutande stat, Färöarna eller Grönland i syfte att verka som hälso- och sjukvårdspersonal. I Finland är tillämpningen av artikeln kopplad till tillämpningen av ovan nämnda 40 d § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och den behöriga myndighetens prövning från fall till fall.

Genom avtalet om ändring av överenskommelsen fogas de nya artiklarna 18a, 18b och 18 c till överenskommelsen. Artiklarna innehåller bestämmelser om skyldighet för de fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland att underrätta varandra om beslut på tillsynsområdet, skälen för besluten och de tidsfrister som ska iakttas.

I fråga om utbyte av upplysningar om tillsyn konstateras i artikel 1 i avtalet om ändring av överenskommelsen att utbyte av upplysningar inte ska påverka de fördragsslutande staternas förpliktelser i förhållande till yrkeskvalifikationsdirektivet och det löpande utbyte av upplysningar som sker genom IMI-systemet eller i förhållande till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 (EU:s allmänna dataskyddsförordning). Utbytet av upplysningar om tillsyn innebär inte några ytterligare restriktioner för yrkesutövare utöver de som redan gäller enligt yrkeskvalifikationsdirektivet och de fördragsslutande staternas, Färöarnas och Grönlands nationella lagstiftningar.

Artikel 7

Genom denna artikel utgår artiklarna 19 och 20 ur överenskommelsen. Artiklarna i fråga innehåller allmänna principer som har samband med EES-avtalet, bl.a. när det gäller fri rörlighet för arbetstagare, lika behandling och skyldighet för staterna att följa utvecklingen på arbetsmarknaden för de i överenskommelsen avsedda yrkesgrupperna.

Artikel 8

Genom denna artikel ändras artikel 21 som gäller samverkansskyldighet för de fördragsslutande staterna. Den ändrade artikeln har i övrigt samma innehåll som förut, men i den förbinder sig inte bara de fördragsslutande staterna utan också Färöarna och Grönland att i samverkan följa tillämpningen av överenskommelsen och vidta de ändringar och göra de tillägg i den som utvecklingen kan ge anledning till.

Artikel 9

Genom denna artikel utgår de obehövliga artiklarna 23 och 24 ur överenskommelsen. Artiklarna handlar om hur eventuella nya yrkesgrupper ska omfattas av överenskommelsen samt om upphävande av tidigare överenskommelser, avtal och tilläggsprotokoll.

Artikel 10

Genom denna artikel ändras artikel 25 som gäller uppsägning av överenskommelsen. Uppsägningsvillkoret kvarstår i stort sett oförändrat, men ur artikeln utgår den bestämmelse som obehövligen enligt vilken en fördragsslutande stat kan anmäla att den inte längre önskar tillämpa överenskommelsen beträffande en viss yrkesgrupp.

Artikel 11

Genom denna artikel utgår bilagorna 1 och 2 ur överenskommelsen. I bilagorna har benämningarna på de yrkesgrupper som omfattas av överenskommelsen räknats upp.

Artikel 12

I artikeln bestäms om avtalets ikraftträdande.

Artikel 13

I artikeln bestäms om deponering av originalexemplaret av avtalet.

2 Lagförslag

2.1 Lagen om avtalet mellan de nordiska länderna om ändring av överenskommelsen om gemensam nordisk arbetsmarknad för viss hälso- och sjukvårdspersonal och veterinärer

1 §. Lagens 1 § innehåller en sedvanlig blankettlagsbestämmelse genom vilken de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft genom lag.

2 §. Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som inte hör till området för lagstiftningen ska enligt förslaget utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §. Bestämmelser om ikraftträdandet av lagen ska enligt förslaget utfärdas genom förordning av statsrådet. Lagen avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft.

2.2 Lagen om ändring av 3 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården

I paragrafen konstateras att i fråga om nordiska medborgares rätt att vara verksamma som yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården i Finland gäller vad som i lagen föreskrivs om EU- och EES-medborgares rätt att vara verksamma som yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården. I paragrafen finns vidare en informativ hänvisning till överenskommelsen mellan de nordiska länderna.

2.3 Lagen om ändring av 4 § i lagen om utövning av veterinäryrket

Paragrafen, som gäller legitimation som veterinär på basis av EU-lagstiftningen och den nordiska överenskommelsen, ändras på så sätt att de bestämmelser där det refereras till den nordiska överenskommelsen stryks.

I paragrafen upphävs bestämmelserna i 2 mom. som innebär en utvidgning av erkännandet av yrkeskvalifikationer enligt 1 mom. på basis av den nordiska överenskommelsen. Paragrafens 1 mom. är tillämpligt på yrkeskvalifikationer som en medborgare inom Europeiska unionen (EU) eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) har förvärvat i någon annan EU- eller EES-stat än Finland, medan 2 mom. utsträcker det automatiska erkännandet till att gälla även sådana medborgare i ett nordiskt land som i ett tredjeland har genomgått veterinärutbildning och som av ett annat nordiskt land beviljats rätt att vara verksamma som veterinärer.

Till följd av att momentet upphävs är de nämnda nordiska medborgarna likställda med medborgare i andra EU- och EES-länder. På dem tillämpas antingen den allmänna ordningen för erkännande enligt 4 mom. eller lagens 5 §. Den allmänna ordningen för erkännande är tillämplig om personen uppfyller kraven i direktivet, dvs. att personen utövat yrket i minst tre år i den EU- eller EES-stat som tidigare erkänt yrkeskvalifikationerna.

I 3 mom. med bemyndiganden att utfärda förordning stryks de bestämmelser där det refereras till den nordiska överenskommelsen. Samtidigt samlas de bemyndiganden att utfärda förordning som gäller legitimation som veterinär på basis av EU-lagstiftningen, som nu finns i 1 och 3 mom., i 2 mom. i den föreslagna paragrafen.

Paragrafens 4 och 5 mom. ändras inte i sak, men blir 3 och 4 mom. I paragrafen görs också ändringar av teknisk natur som beror på att Livsmedelssäkerhetsverkets uppgifter övergått till Livsmedelsverket som inrättades den 1 januari 2019. Vidare ändras omnämningarna av Europeiska gemenskapen till omnämningen av Europeiska unionen.

Enligt den övergångsbestämmelse som föreslagits i lagen ska lagen inte inverka på sådan rätt att vara verksam som legitimerad veterinär som med stöd av den nordiska överenskommelsen beviljats före lagens ikraftträdande.

3 Ikraftträdande

Avtalet träder i kraft första dagen i månaden efter det att alla fördragsslutande stater har meddelat det svenska utrikesdepartementet att avtalet har godkänts. De fördragsslutande staterna godkänner avtalet i enlighet med sina egna förfaranden. Lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen föreslås träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft, vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet. Lagarna om ändring av lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och lagen om utövning av veterinäryrket föreslås också träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft.

4 Bifall av Ålands lagting

Avtalet innehåller inga bestämmelser som hör till Ålands behörighet, och därför behövs bifall av Ålands lagting inte för författningen om ikraftsättande av avtalet.

5 Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning

5.1 Behovet av riksdagens samtycke

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen krävs riksdagens godkännande bl.a. för fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis täcker riksdagens grundlagsenliga behörighet att godkänna internationella förpliktelser alla bestämmelser i internationella förpliktelser som i materiellt hänseende hör till området för lagstiftningen. En avtalsbestämmelse ska hänföras till området för lagstiftningen 1) om bestämmelsen gäller utövande eller inskränkning av en grundläggande rättighet som är tryggad i grundlagen, 2) om bestämmelsen i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter eller skyldigheter, 3) om det enligt grundlagen ska föreskrivas i lag om den sak som bestämmelsen avser eller 4) om det finns gällande bestämmelser i lag om den sak som bestämmelsen avser eller 5) om det enligt rådande uppfattning i Finland ska föreskrivas om den i lag. Frågan påverkas inte av om en bestämmelse strider mot eller överensstämmer med en lagbestämmelse i Finland (GrUU 11, 12 och 45/2000 rd).

Vid beredningen av avtalet om ändring av överenskommelsen har strävan varit att säkerställa att det överensstämmer med EU-lagstiftningen. Avtalet om ändring av överenskommelsen utvidgar överenskommelsens tillämpningsområde från medborgare i de fördragsslutande staterna till medborgare i EU- och EES-länder. I avtalet om ändring av överenskommelsen fastställs att ordningen för erkännande av yrkeskvalifikationer enligt EU:s yrkeskvalifikationsdirektiv ska tillämpas mellan de nordiska länderna. Ur överenskommelsen utgår det tidigare nordiska förfarandet för erkännande som är överlappande med yrkeskvalifikationsdirektivet. Samtidigt utsträcks ordningen för erkännande enligt yrkeskvalifikationsdirektivet till att omfatta vissa personer som avlagt examen i de danska självstyrande områdena Grönland och Färöarna, för att dessa personer ska vara likställda när det gäller erkännande av examina. På så sätt säkerställs att regleringen i de nordiska länderna överensstämmer med EU-lagstiftningen. I avtalet om ändring av överenskommelsen bibehålls bestämmelserna om utbyte av upplysningar om tillsyn av yrkesutbildade personer. Dessutom preciseras förfarandet när det gäller utbyte av upplysningar. Dessa bestämmelser påverkar varken de nordiska ländernas skyldigheter när det gäller erkännande av yrkeskvalifikationer, utbyte av upplysningar och dataskydd enligt EU-lagstiftningen eller tillämpningen av EU-lagstiftningen.

Riksdagen godkände den nordiska överenskommelsen 1993. Överenskommelsen ändrades 1998 då nya yrken fogades till överenskommelsen. Dessa ändringar som snarast var av teknisk natur sattes i kraft på förordningsnivå 2001. Den nordiska överenskommelsen som har samband med rätten att utöva yrke gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, och är förknippad med den i 18 § i grundlagen tryggade rätten för var och en att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Om det som regleras i överenskommelsen (artiklarna 1-4) finns det gällande bestämmelser på lagnivå, eftersom det i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården föreskrivs om rätten att vara verksam som yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården och i lagen om utövning av veterinäryrket föreskrivs om rätten att utöva veterinäryrket. I de bägge lagarna finns det bestämmelser om lämnande av tillsynsuppgifter till behöriga myndigheter i andra stater (artikel 6)

Eftersom avtalet således innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, behövs riksdagens godkännande till denna del.

5.2 Behandlingsordning

Avtalet om ändring av överenskommelsen innehåller inga bestämmelser som gäller grundlagen på det sätt som avses i dess 94 § 2 mom. eller 95 § 2 mom. Enligt regeringens uppfattning kan avtalet om ändring av överenskommelsen godkännas med enkel majoritet och förslaget till lag om sättande i kraft av avtalet behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås det att

riksdagen godkänner avtalet mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om ändring av överenskommelsen om gemensam nordisk arbetsmarknad för viss hälso- och sjukvårdspersonal och veterinärer

Eftersom avtalet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen föreläggs riksdagen samtidigt följande lagförslag:

1.

Lag

om avtalet mellan de nordiska länderna om ändring av överenskommelsen om gemensam nordisk arbetsmarknad för viss hälso- och sjukvårdspersonal och veterinärer

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Stockholm den 11 december 2018 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige ingångna avtalet om ändring av överenskommelsen om gemensam nordisk arbetsmarknad för viss hälso- och sjukvårdspersonal och veterinärer ska gälla sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

2.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) 3 §, sådan den lyder i lag 1200/2007, som följer:

3 §

Andra nordiska medborgares rätt att vara verksamma som yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården i Finland

I fråga om nordiska medborgares rätt att vara verksamma som yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården i Finland tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om rätten för EU- eller EES-medborgare att vara verksam som yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården i Finland. Bestämmelser om erkännande av yrkeskvalifikationer för vissa personalgrupper inom hälso- och sjukvårdsområdet och om utbyte av upplysningar om tillsyn över dem finns i överenskommelsen om erkännande av yrkeskvalifikationer för vissa personalgrupper inom hälso- och sjukvårdsområdet och om utbyte av upplysningar om tillsyn av viss hälso- och sjukvårdspersonal mellan de nordiska länderna.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

3.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om utövning av veterinäryrket

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000) 4 §, sådan den lyder i lagarna 301/2006, 1094/2007 och 1499/2015, som följer:

4 §

På internationella förpliktelser baserad legitimation som veterinär

Rätt att vara verksam som legitimerad veterinär beviljar Livsmedelsverket på ansökan sådana medborgare i stater inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som i någon annan stat inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Finland har förvärvat i Europeiska unionens lagstiftning eller i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet avsedd veterinärkompetens och dessutom avgett i 3 § avsedd veterinärförsäkran.

Sådana närmare bestämmelser om legitimation i Finland som förutsätts i Europeiska unionens lagstiftning utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Närmare bestämmelser om den veterinärkompetens som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

I andra fall som omfattas av lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1384/2015) än de som avses i 1 mom. fattar Livsmedelsverket i enlighet med vad som föreskrivs i den lagen beslut om den rätt att vara verksam som veterinär som följer av en utomlands förvärvad veterinärkompetens. En förutsättning för legitimation som veterinär är dessutom avgivande av den veterinärförsäkran som avses i 3 § i denna lag.

Denna lag tillämpas också på sådan legitimation som veterinär och sådant tillhandahållande av veterinärtjänster som grundar sig på avtal mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater och en annan part eller på unionslagstiftningen om ställningen för medborgare i andra stater än de som hör till Europeiska unionen.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

RP 65/2019 rd

Denna lag inverkar inte på sådan rätt att vara verksam som legitimerad veterinär som beviljats före lagens ikraftträdande.

Helsingfors den 24 oktober 2019

Statsminister

Antti Rinne

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru

2.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) 3 §, sådan den lyder i lag 1200/2007, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Andra nordiska medborgares rätt att vara verksamma som yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården i Finland

I fråga om nordiska medborgares rätt att vara verksamma som yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården i Finland gäller vad som bestäms i överenskommelsen om gemensam nordisk arbetsmarknad för viss hälso- och sjukvårdspersonal och veterinärer (FördrS 2/1994).

Föreslagen lydelse

3 §

Andra nordiska medborgares rätt att vara verksamma som yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården i Finland

I fråga om nordiska medborgares rätt att vara verksamma som yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården i Finland *tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om rätten för EU- eller EES-medborgare att vara verksam som yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården i Finland. Bestämmelser om erkännande av yrkeskvalifikationer för vissa personalgrupper inom hälso- och sjukvårdsområdet och om utbyte av upplysningar om tillsyn över dem finns i överenskommelsen om erkännande av yrkeskvalifikationer för vissa personalgrupper inom hälso- och sjukvårdsområdet och om utbyte av upplysningar om tillsyn av viss hälso- och sjukvårdspersonal mellan de nordiska länderna.*

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

3.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om utövning av veterinäryrket

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utövning av veterinäryrket (29/2000) 4 §, sådan den lyder i lagarna 301/2006, 1094/2007 och 1499/2015, som följer:

Gällande lydelse

4 §

På internationella förpliktelser baserad legitimation som veterinär

Rätt att vara verksam som legitimerad veterinär beviljar Livsmedelssäkerhetsverket på ansökan sådana medborgare i stater inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som i någon annan stat inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Finland har förvärvat i Europeiska gemenskapens lagstiftning eller i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet avsedd veterinärkompetens och dessutom avgett i 3 § avsedd veterinärförsäkring. *Närmare bestämmelser om den veterinärkompetens som avses i detta moment kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.*

Rätt att vara verksam som legitimerad veterinär beviljar Livsmedelssäkerhetsverket på ansökan sådana medborgare i ett nordiskt land som i en stat utanför Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har avlagt veterinärmedicinsk examen som gett dem rätt att vara verksamma som veterinär i ett nordiskt land. En ytterligare förutsättning för legitimation är att sökanden har avgett i 3 § avsedd veterinärförsäkring.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas de närmare bestämmelser om legitimation i Finland som förutsätts i Europeiska gemenskapens lagstiftning och i

Föreslagen lydelse

4 §

På internationella förpliktelser baserad legitimation som veterinär

Rätt att vara verksam som legitimerad veterinär beviljar *Livsmedelsverket* på ansökan sådana medborgare i stater inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som i någon annan stat inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Finland har förvärvat i Europeiska unionens lagstiftning eller i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet avsedd veterinärkompetens och dessutom avgett i 3 § avsedd veterinärförsäkring.

(2 mom. upphävs)

Sådana närmare bestämmelser om legitimation i Finland som förutsätts i Europeiska *unionens* lagstiftning utfärdas genom förord-

Gällande lydelse

överenskommelsen om gemensam nordisk arbetsmarknad för viss hälso- och sjukvårdspersonal och veterinärer (FördrS 2/1994).

I andra fall som omfattas av lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1384/2015) än de som avses i 1 och 2 mom. fattar Livsmedelssäkerhetsverket i enlighet med vad som föreskrivs i den lagen beslut om den rätt att vara verksam som veterinär som följer av en utomlands förvärvad veterinärkompetens. En förutsättning för legitimation som veterinär är dessutom avgivande av den veterinärförsäkran som avses i 3 § i denna lag.

Denna lag tillämpas också på legitimation som veterinär och på tillhandahållande av veterinärtjänster, som grundar sig på avtal som ingåtts mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater och en annan part eller på gemenskapens lagstiftning om ställningen för medborgare i andra stater än de som hör till Europeiska unionen.

Föreslagen lydelse

ning av jord- och skogsbruksministeriet. Närmare bestämmelser om den veterinärkompetens som avses i 1 mom. får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

I andra fall som omfattas av lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1384/2015) än de som avses i 1 mom. fattar *Livsmedelsverket* i enlighet med vad som föreskrivs i den lagen beslut om den rätt att vara verksam som veterinär som följer av en utomlands förvärvad veterinärkompetens. En förutsättning för legitimation som veterinär är dessutom avgivande av den veterinärförsäkran som avses i 3 § i denna lag.

Denna lag tillämpas också på *sådan* legitimation som veterinär och *sådant* tillhandahållande av veterinärtjänster som grundar sig på avtal mellan Europeiska *unionen* och dess medlemsstater och en annan part eller på *unionslagstiftningen* om ställningen för medborgare i andra stater än de som hör till Europeiska unionen.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag inverkar inte på sådan rätt att vara verksam som legitimerad veterinär som beviljats före lagens ikraftträdande.

Avtal

mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om ändring av överenskommelsen av den 14 juni 1993, med senare ändringar av den 11 november 1998, om gemensam nordisk arbetsmarknad för viss hälso- och sjukvårdspersonal och veterinärer.

Regeringarna i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige, som önskar ändra överenskommelsen om gemensam nordisk arbetsmarknad för viss hälso- och sjukvårdspersonal och veterinärer av den 14 juni 1993, har kommit överens om följande ändringar:

ARTIKEL 1

Överenskommelsens namn och ingress ska ha följande ändrade lydelse:

Överenskommelse om erkännande av yrkeskvalifikationer för vissa personalgrupper inom hälso- och sjukvårdsområdet och om utbyte av upplysningar om tillsyn av viss hälso- och sjukvårdspersonal mellan de nordiska länderna

Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige, nedan kallade de fördragsslutande staterna,

som konstaterar att alla de fördragsslutande staterna har genomfört Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer och att syftet med direktivet, liksom syftet med överenskommelsen, är att bidra till fri rörlighet för hälso- och sjukvårdspersonal genom reglering av villkoren för gränsöverskridande erkännande,

som konstaterar att mot bakgrund av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG med senare ändringar (nedan kallat EU-direktivet) har överenskommelsen på vissa områden mist sin självständiga betydelse,

som konstaterar att EU-direktivet inte säkerställer erkännande av yrkeskvalifikationer för sjuksköterskor, undersköterskor och skötare i psykiatrisk vård och omsorg som är utbildade i Färöarna (social- och sundhedsassistenter) och för sjuksköterskor och vårdbiträden som är utbildade i Grönland (sundhedsassistenter) och inte heller säkerställer ett ömsesidigt utbyte av upplysningar mellan Färöarna, Grönland och de fördragsslutande staterna,

som anser att det finns ett fortsatt behov av en nordisk överenskommelse som säkerställer erkännande i de fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland av yrkeskvalifikationer för sjuksköterskor, undersköterskor och skötare i psykiatrisk vård och omsorg som är utbildade i Färöarna (social- och sundhedsassistenter) och för sjuksköterskor och vårdbiträden som är utbildade i Grönland (sundhedsassistenter) enligt samma krav som ställs i EU-direktivet, samt erkännande i Färöarna och Grönland av yrkeskvalifikationer för sjuksköterskor, undersköterskor, skötare i psykiatrisk vård och omsorg och vårdbiträden som är utbildade i någon av de fördragsslutande staterna,

RP 65/2019 rd

som anser att nuvarande artikel 18 behöver uppdateras vad gäller informationsutbyte på tillsynsområdet, mot bakgrund av inrättandet av informationssystemet för den inre marknaden (IMI) och genomförandet av EU-direktivet,

som anser att det med hänsyn till patientsäkerheten finns ett fortsatt behov av en överenskommelse som säkerställer utbyte mellan de fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland av sådana upplysningar om tillsyn av viss hälso- och sjukvårdspersonal som är nödvändiga för att de fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland ska kunna utföra sina tillsynsuppdrag; detta utbyte av upplysningar ska inte påverka de fördragsslutande staternas förpliktelser i förhållande till EU-direktivet och det löpande utbyte av upplysningar som sker genom IMI-systemet eller i förhållande till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 (EU:s allmänna dataskyddsförordning),

som anser att utbytet av upplysningar om tillsyn inte innebär några ytterligare restriktioner för yrkesutövare utöver de som redan gäller enligt EU-direktivet och de fördragsslutande staternas, Färöarnas och Grönlands nationella lagstiftningar,

som konstaterar att frågan om informationsutbyte med Färöarna och Grönland löses genom samarbete eller samarbetsavtal med relevanta danska myndigheter,

har enats om att ändra överenskommelsen om gemensam nordisk arbetsmarknad för viss hälso- och sjukvårdspersonal och veterinärer på följande sätt:

ARTIKEL 2

Artikel 1 ska ha följande ändrade lydelse:

Tillämpningsområde

Artikel 1

Artiklarna 2 och 17 i överenskommelsen är tillämpliga på yrkesutövare som är medborgare i någon av de fördragsslutande staterna eller ett annat EU- eller EES-land och som är utbildade till sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård, undersköterska, skötare i psykiatrisk vård och omsorg eller vårdbiträde i någon av de fördragsslutande staterna, Färöarna eller Grönland.

Artiklarna 18-18c i överenskommelsen är tillämpliga vad gäller upplysningar om tillsyn av yrkesutövare på hälso- och sjukvårdsområdet som har legitimation eller motsvarande behörighetsbevis i någon av de fördragsslutande staterna, Färöarna eller Grönland.

ARTIKEL 3

Artikel 2 ska ha följande ändrade lydelse:

Allmänna bestämmelser om erkännande av yrkeskvalifikationer i annan fördragsslutande stat, Färöarna och Grönland

Artikel 2

En yrkesutövare som omfattas av artikel 1 första stycket ska ha rätt till erkännande av yrkeskvalifikationer i var och en av de andra fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland i enlighet med bestämmelserna i EU-direktivet.

ARTIKEL 4

Artiklarna 3-6 och 8-16 utgår ur överenskommelsen.

ARTIKEL 5

Artikel 17 ska ha följande ändrade lydelse:

Ansökan om erkännande av yrkeskvalifikationer och beslut

Artikel 17

Den som ansöker om erkännande av yrkeskvalifikationer under åberopande av denna överenskommelse ska inför den fördragsslutande staten, Färöarna eller Grönland styrka att han eller hon uppfyller villkoren i överenskommelsen.

Erkännande ska meddelas sökande som uppfyller villkoren i denna överenskommelse och bestämmelserna i EU-direktivet. Legitimation mot bakgrund av erkännandet ska inte meddelas om det föreligger omständigheter som kan medföra återkallelse av legitimationen.

De fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland ska lämna varandra de upplysningar som är nödvändiga för att kunna erkänna yrkeskvalifikationer enligt denna överenskommelse.

ARTIKEL 6

Artikel 18 ska ha följande ändrade lydelse:

Utbyte av upplysningar om tillsyn av hälso- och sjukvårdspersonal

Artikel 18

1. De fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland ska underrätta varandra om alla beslut på tillsynsområdet som begränsar eller förbjuder yrkesverksamhet för hälso- och sjukvårdspersonal med legitimation eller motsvarande behörighetsbevis eller som återkallar eller fråntar dem rätten att utöva yrket.

2. Om det är möjligt enligt nationell lagstiftning ska de fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland underrätta varandra om andra beslut på tillsynsområdet än de som omfattas av punkt 1, i den mån de har betydelse för patientsäkerheten och är nödvändiga för att de fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland ska kunna utföra sina tillsynsuppdrag.

3. De fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland ska underrätta varandra när ett beslut på tillsynsområdet, om vilket underrättelse har skett enligt punkt 1 eller 2, löper ut eller upphävs.

RP 65/2019 rd

4. Om en fördragsslutande stat, Färöarna eller Grönland tar emot information om, eller på grund av andra omständigheter har skäl att anta, att hälso- och sjukvårdspersonal som är under utredning inför ett eventuellt sådant beslut som avses i punkt 1 eller 2 har rest eller avser att resa till en annan fördragsslutande stat, Färöarna eller Grönland i syfte att verka som hälso- och sjukvårdspersonal, får den fördragsslutande staten, Färöarna eller Grönland underrätta övriga fördragsslutande stater, Färöarna och Grönland om detta, under förutsättning att det är möjligt enligt nationell lagstiftning.

5. Denna överenskommelse reglerar inte de fördragsslutande staternas, Färöarnas eller Grönlands vidare användning av upplysningar som utbyts enligt denna artikel.

Efter artikel 18 införs tre nya artiklar, 18a, 18b och 18c, med följande lydelse:

Artikel 18a

Underrättelse om beslut som avses i artikel 56a i EU-direktivet ska i enlighet med direktivet ske inom tre dagar från den dag då beslutet meddelats. Underrättelse om övriga beslut som avses i artikel 18 punkt 2 ska ske så snart som möjligt och senast en vecka efter att beslutet meddelats.

Artikel 18b

Om de fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland har underrättat varandra om sådana beslut som avses i artikel 18 punkt 1 eller 2, inklusive sådana beslut som avses i artikel 56a i EU-direktivet, ska de på begäran av någon av de övriga fördragsslutande staterna, Färöarna eller Grönland lämna upplysningar om skälen för besluten.

Artikel 18c

De fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland ska svara på en begäran som avses i artikel 18b så snart som möjligt och senast tio arbetsdagar efter att begäran mottagits.

ARTIKEL 7

Artiklarna 19 och 20 utgår ur överenskommelsen.

ARTIKEL 8

Artikel 21 ska ha följande ändrade lydelse:

De fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland ska i samverkan följa tillämpningen av överenskommelsen och vidta de ändringar och göra de tillägg i denna som utvecklingen kan ge anledning till.

ARTIKEL 9

Artiklarna 23 och 24 utgår ur överenskommelsen.

ARTIKEL 10

Artikel 25 ska ha följande ändrade lydelse:

Uppsägning

Artikel 25

Var och en av de fördragsslutande staterna kan säga upp denna överenskommelse genom skriftligt meddelande till det svenska utrikesdepartementet. Om överenskommelsen har sagts upp av någon av de fördragsslutande staterna, upphör den att gälla efter den tidsfrist som anges i andra stycket.

En uppsägning i enlighet med denna bestämmelse får verkan vid det års- eller halvårsskifte som infaller närmast efter det att sex månader förflutit från uppsägningen.

Det svenska utrikesdepartementet ska underrätta de fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland om en uppsägning enligt denna artikel samt vid vilken tidpunkt uppsägningen träder i kraft.

ARTIKEL 11

Bilagorna 1 och 2 utgår ur avtalet.

ARTIKEL 12

Avtalet träder i kraft första dagen i månaden efter det att alla fördragsslutande stater har meddelat det svenska utrikesdepartementet att avtalet har godkänts.

Det svenska utrikesdepartementet ska underrätta de fördragsslutande staterna, Färöarna och Grönland om att dessa meddelanden har mottagits och om tidpunkten för avtalets ikraftträdande.

Detta avtal ska gälla så länge som överenskommelsen av den 14 juni 1993 är i kraft.

ARTIKEL 13

Originalexemplaret till detta avtal ska deponeras hos det svenska utrikesdepartementet, som tillställer de övriga staterna bestyrkta kopior därav.

Till bekräftelse härav har de befullmäktigade ombuden undertecknat detta avtal.

Upprättat i Stockholm den 11 december 2018 i ett exemplar på danska, finska, isländska, norska och svenska, vilka alla texter är lika giltiga.